

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét ill-
közlendők küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedés
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Ke. iratok nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díj:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Költségvetések.

Nem az állam budgethez kívánunk szólani, ámbar — mint adófizetők, kik legjobban érezzük itt a vidéken a különböző állami, egyházi, iskolai, községi adók és pótaók súlyát, még ahhoz is lehetne szavunk, — különösen most, midőn örömteljes meglepetéssel olvashatjuk, hogy nemcsak nincs deficit, sőt inkább 38 millió frt a plus bevétel. 38 millió plus! ki hitte volna ezt ezelőtt nem husz, nem tiz, de csak egy évvel is? Már most tág tér volna arra, hogy tervezgessük: mire is kellene azokból a milliókból? mert hogy legalább egypár százezer forint reá férne vármegyénk humanistikus és kulturális hiányainak, közlekedési miseriáinak megszüntetésére, azt lépten-nyomon tapasztalhatjuk s mert a plus részben a mi zsebünkben is folyt, hát talán némi joggal kívánhatunk is a jóban való részesítést. Hanem erről máskor.

Most csak maradjunk a mi körünkben s azaz foglalkozunk, ami saját erőnkben „kell,” hogy kitéljék. Városaink, községeink költségvetéseiket most terjesztik be a vármegyére, mely revidálni s majd jóváhagyni fogja. Nem szólunk ezuttal városaink költségvetéseiről, mert azokban — ha nem is minden évben, — de legalább bizonyos időszakokban tapasztalhatunk egy kis haladást, újítást és teremteni s haladni vágyást. Kifogásunk leginkább abban nyilvánulhat, hogy pd. ha valami közhasznú dolgot kell véghez vinni, valami szükséges intézményt létesíteni, vagy áldozni a város rendezésére, szepítésére, egészségesebbé, kellemesebbé tételére, s ehhez egy kis pénz kell, ami a rendes jövedelmekből már nem telik, vagy csak sok év múlva fog telni, — inkább elnezik, eltűrik évekig a nyomorgást, a hiányt, mintsem erélyesen fellépve s előzetesen egy kis közérdekelt-

seget kelve, pár forint áldozatra reá birják a képviselőket, nehogy nehány szüklátkörű és szükléblü polgár felzuduljan a pár krajcár pótdó miatt. Pedig mennél többet áldoz valamely város céltudatosan, alaposan kidolgozott tervek alapján emelkedésére, mennél jobban vonzza magához, mintegy központhoz, vidékének értelmiségét, birtekosságát, s ezáltal mennél több alkalmat ad a kereskedés és ipar fejlődésére, — annál jobban s annál hamarabb térülnek vissza áldozatának gazdag kamatai; míg ellenben mennél tovább hagyja fenn a mostani hátrányos helyzetét, annál inkább ad alkalmat más élelmesebb, ügyesebb vezetéssel bíró városoknak, hogy rovasunkra emelkedjenek s az emelkedésre alkalmas intézményeket, eszközöket magukhoz ragadhassák.

A városoknak ezen lassu, de mégis haladásra mutató helyzetével szemben, nagyon kevés kivétellel szomorú képet nyújtanak községeink. Ha végignézzük költségvetéseiket, az előjáróság fizetésén kívül alig van említésre méltó kiadás felvéve. Egy-két kis hidaeskára ha telik még a bevételi előirányzatból, de már utrendezésre, befektetésre, iskoláztatásra, világitásra, a közigazgatás bármely csekély föllendítésére senki sem gondos, senki sem áldoz. Majdnem erőszakkal kell rábírnunk egy közkut készítésére, tűzoltó szerek beszerzésére. Kinasították a faiskolák helyeit, egy darab gyümölcseltoványt sem lehet benne kapni, mert a község egy krajcárt sem áldoz fenntartására. A rendőrség elégtelen, úgy vélik, hogy ügyeljen mindenki a portájára, szőlőjére, vetésére s nem veszik észre, hogy ez mennyivel többre kerül. Mintha nem is léteznének a székely és szász föld szép rendez falvai, mintha nem százan és százan utaznának a külföld régebben szegény, most jómódu, csinos, viruló községein át, — mindezek a példák oly kevés követőre találnak nálunk. A hol pedig

némi haladás van, ott bizonyosan oly előjáróság-got állított be az intelligensebb elem, mely erélyvel végrehajtja mindezt, a mit a képviselő haladó többsége megszavaz és elrendel. Az ilyen közszellemnek terjedését látjuk mi kívánatosnak s ebben a jó példaadást birtekosságunk, papságunk s honoratior osztályunktól várjuk melynek a községi közügyre több figyelmet s nagyobb gondot kell fordítani, mint eddig.

Virágháti Farkas emlékirata 1860-ból.*)

Nagyenyed városa közérdekében teendő javítások és annak szepítése iránti nézetek.

Vége.

21. Mint közérdekű teendő, jövőben a keblü pénz-tár erősítésével, a meglevő erdők szomszedságában: új erdő részek megvásárlása, továbbá megszerzése a város háza és „két-hattyú” címzetű vendéglő közti helyisési épületeknek, — melyen celszerű terv alapján tett építés, nemcsak hogy a mostani város-háznak emelné helyét — hanem kereskedő boltokra alkalmassága által még a közvagyony gyarapodása is eszközölhető; egyszerűen a városi hatóság különböző részletei szerint kellő hivatal szobákban ienne elhelyezve — egy a fegyencék számára elkülönített osztálytal. dologház stb. Díszet s közhasznúságát nagy mértékben emelné egy színelőadásokra alkalmas, állandóan dekorált nagyterem.

22. Mindnyájunk közérdekéből szintén óhajtható egy leánynevelde felállítása — városunkban létező fiúnevelő intézeteinkkel párhuzamban, céljához mérten, arra képes illendő számú tanítók és tanítókkel ellátva: hogy leányiskola, mint egykoron leendő anyák, gyermekeik előkora nevelésében, egész életre kiható befolyásuknál fogva, polgári — s nemzeti fejlődésünk jövőjének nagy mértékben tényezői magasztos hivatásuk betölthetésére, kellő képződést nyerjenek.

Es a menüiben ily célzatu alapítvány már létezik, szükséges annak koronkénti gyámolítása.

23. A polgári mivelődés intézkedéseket követel, holtak irányában is. Végső lakhely a temető.

TÁRCZA.

A Csérni Gazsi műbirái.

— Saját elbeszélése után. —

Az első egy pékleány volt.

Régi történet ez, jóformán nem is tudok emlékezni reá. De nem hiszem, hogy fillentének, ha azt mondom: Pepkának hívták (mert hát mitféle más nevet viselhetett volna?) Magas, karcsu s bizonyára szöke volt, ábrándos kék szemekkel, aransárga hajjal, szörnyen fitos órral s olyan lágy szível, mint a vajás kilti. (Szórol-észora igyelehetett: különben a földiségre emlékeztető süteményes boltból bajosan avanszírozott volna az ideál-képek közé!)

Megláttam s megszerettem. Ez a régi történet rövid preludiuma, melynek emlékét most is óriási asztalfikomban egy pár holdsugárral, virágsóhajjal, esevégő patakkal kibélelt vereszet.

Felolvastam előtte valamennyit s vártam aggodva remélve, hogy mit tart költészetem meg az assonance-ok pártfogására bizott földentuli éreményeim felől.

Párnap múlva megadta a feleletet: megszökött a a perces legényekkel. . . Azt mondták, hogy az én „Hozza”-im rimek közé szorult dagályos árvice kényszerítette e mentő szalmaszához.

Másodiknak egy cukrászlány következett.

Ez már határozottabb körvonalokban tűnik elem az emlékezés ködön keresztül. Apró tömzsi volt, ingerlő kettős állal, sugárzó szemekkel, fekete hajjal, melynek kigyózó tinceiből szinte szikrákat csalt a lázas forróság, a mint rengő vállival érintkezett. Ajaka mosolygó volt, olyan bűvösen mosolygó, hogy a vásárló — elandalodtában — szinte abból kért egy parányit — üdvözítésül a sok cukros csemege helyett.

Megláttam, megszerettem s azán pengett a lyra három-négy variációban epekedve, laugolva, tütyölve „olthatatlan” szerelemről, behatolva ajtón, ablakon, kulcslyukon ventiláción az „első s utolsó” ideálhoz.

Egy hélig én láttam el pakoló papírral az egész személyzetet.

A második héten nyoma veszett az ideálnak. . . Kézalatt megtudtam, hogy elfogyasztotta az összes cukorkészletet: ezért kellett oly hirtelen távoznia.

Azt mondták, hogy a verseim emlékét akarta megédesíteni.

Harmadik volt egy szép asszony.

Még most is megdöbben a szívem, ha előmbé varázsolja a képzeltet, az emlékezést. Hatalmas junói termete volt; valiai rengők, mint a lágyan lejtő lolyam habja; járása deli, rugonyos, mint a gazelláé; szemében élet, vidámság; mosolyában boldogító önteledetség; szívében lázasan keringő vér, imádni való mámor; karjaiban, ölében bódulat, menyország; csókjaiban. . . No de minek üzzük-fűzzük tovább. . . ?

Rosszul élt a férjével: nem szerette, nem tudta kiállani.

Egy házi mulatságban ismerkedünk össze s aztán mindennapi vendége lettem a házuknak.

A mámor elragadt: hevemben megénekeltem a bájait s hogy nagyobb hatása legyen, posta útján juttattam a kezéhez.

Harmadnap szívdobogva nyitottam be, felve-remegve a boldogító feleletét és a szép asszony — ajtót zárt előttem.

Azt mondták, elolvasta a versem s ez olyan, hatást tett reá, hogy legott kibékült a férjével.

Hát bizony szigorú birálatok voltak ezek a költészetemre nézve, szigorú, sárbatipró birálatok! Más embert bizonyára leragadtak volna a lyrai hajlam kavargó felle-

géből a gyalog járó emberek közé s szívének eddigi bőven árasztott hévét öszegyűjtve, egyszerű hétköznapi eszméket forralt volna fel mellettük a nyárspolgáris világ boldogítására. De én éreztem a muzsa eljegyző csókját s azért sem tágtítottam. Megakartam mutatni — még pedig nem az elfogult, eszhetikai izléssel nem bíró asszonynepe, hanem a nagy közönség előtt. — hogy többet érek az ütel-taplónál, hogy nemcsak füst, pára közt szálllok, rugódozva a halhatatlanság felé, hanem teremteni is tudok: nagyot, merészet.

Elszegődtem egy vidéki lap munkatársai közé.

Csak most jött el igaziban a poetaság farsangi ideje. Magam sem hittem soha, hogy annyi verset tudjak gyártani. Tízre is összekalapáltam egy nap, melyek közül kettő-három már a legközelebbi számban bejárta a világot alnevek alatt. S míg a nagy közönség (a mint hívem) az elepedésig kíváncsian kereste a zengő trubadourokat, magam jókorákat kacagtam otthon, hogy ennyi leleucut tudtam belopni a halhatatlanok matrikulájába.

Lejárt az első negyed s a szerkesztő nagy meglepetésére innen-onnan visszaküldték a lapot — felbontatlanul. Nem akartak többé prenumerálni. Azt mondták, hogy egy idő óta annyi remegő harmat, borulat-rongy, rongyos-borulat, sirás, sopánkodás, akály, jágverés, üszök, filoxera árad ki a „Tarcából,” hogy szinte nehézkórosokká lettek a sok remegéstől. Szegény ember, ha fizet, azért fizet, hogy vidulást nyerjen a lelke. . . minek elijesztani, elremíteni még az ujságok hasábjain is. . . Nem fizetnek többé elő. . . punktum!

Ez nekem szólt. Az én verseimből idéztek egyes szavakat elterdítve, kifordítva s többnyire épp azokat érte a gyalázat, melyeknek apai lelkesültségemben leghosszabb életet ígértem.

Más szerkesztőség zászlaja alá állottam. Itt azonban nem a könnyen szálguló lyra-vembét, hanem a komo-

Kiket hála és szeretetlencia fűzött életökben egybe, nem lehetnek örök feledés tárgyai. Minden megújított sírhalom, minden emlékül tiltott fa, a visszaemlékezés gyöngéd szálaival köti össze a jelent a múlttal; családi emlékek, történeti emlékek tiszteltben tartása: jövőre kiható erkölcsi befolyással bír.

Temetők szépítése érdekében teendő lenne: azokat kártékony állatok ellenében tilalomban tarthatás végett állandóan körülkeríteni, a határreszekre, vagy szőlőkbe vezető utak el nem zárása mellett, helyviszonyaihoz képest, szakértőleg állandó utakat mérni — illő osztályzatokkal kijelelt, tervrajz alapján.

Az érdekelték által teendő részletes szépítések vezetése, szintén a szépítési bizottmány — közre munkálatait igényli.

24. Végre, — gyönyör és élvezet szempontjából, kívánatos lenne egy s é t a t é r — mire akár a Kápolnai pusztá — akár a Hellos tetői — mostani vásártér, egy iránt elegendő terjedelemmel bír.

Körvonalzattal érintve ezekben, a közérdekű és szépítési teendők főbb pontjai.

Mint szemelvényileg koronként életben léptetendő, melyike bírjon a kivételben elsőszéggel? Azt a szükség, hasznosság és gyönyör természetes logikai egymás-utánja szerint, a körülmények hullámzatához képest — a reáfordítható pénzalapok ereje szabja meg.

Ez alap-erők fenntartása s szaporítása nagy mértékben gyorsítja létesíthetőséket; minek öregbítésére a városi köz-igés és gyalogterének, lehetőleg a mezei munkálatok szűnidejéhez mérsékelt, rendszeres fölhasználása, szintén tekintélyes és folytonos segély alapot képez.

Mig egy része rögtön intőzkedés kíván, más mint távolabb jövőben elérhető, az alap megvetését igényli. — egyenként mindnyája, a köz jó lét fölvirágzását céloz — s nem is újdon intézkedések, a mennyiben azoknak, kedvező viszonyok esetében kikelendő magja meg van eddig is folyt közéleti határozmányokban, benne rejlenek.

Testületek, városok jellem nagyságát közzintésvényeik gazdagsága, középületeik cél- és nagyszerűsége méri meg.

Az idő halad s javításokat követel. Korszerű javítások haladó diadal szekerét szűkkelbű magány érdekek föl nem tartandják, — azoknak akár elhamarkodása — akár elmulasztásáért a jelent — a maradék teszi felelőssé. Egyesek, nagyban eszközözendő javítási törekvésökben — felmerülő nehézségek szemléltetése, tán kezdet pillanatában, vissza riadnak — törekvésük jámbor óhatjassa törpül, vagy megtörik rendszerint erőtlenségükben; testületek támogatott hatalma előtt szótporlanak a kivitel akadályai.

S egy város élete nem egyesek éphemer élete, hogy vissza utasítson oly intézményeket, melyek természetköz- höz képest kifejlődésükre tán évtizedeket föltételeznek, azért, hogy maga jótéteményeit nem élvezendi.

Mindezen tervezett javítások lehető kivitele, nagymértékben, függ: a polgárság fogyhatjan meleg részvéte — és önzéstelen buzgalmatól.

Függ az a keblí hatóság hazafi érzületével párosult intőző éber figyelme és erélyességétől. Függ, a részletek kivitelével hivatottan megbízottak tevékenységétől.

lyabb muzsa Bucephalusát szorítottam a térdeim közé . . . Balladákat kezdtem írni. Ez a költsézet legbálsabb neme a meghasonlott író előtt, ki lenézése-kigunyolása árban gyötörni akarja a közönséget. Sőt, ha pessimizmusa gyűlöleté fajul, még tovább is mehet az egyszerű gyötrelen szerzésnél. Egyes élő, ismerős alakokat választ ki az életből s toronyán-boronyán meghordozva, végezetül kivégzi a legkeresettebb kizsákok között. Legalább megsiratja a lútyuló, kacagó s az elismerésben szükmarku publikumot

A lap minden héten kétszer jelent meg, egy-egy balladámot hozva, melynek hőse már az első sorban háttára kapta a san-benito t s addig le se tette, míg az inquisitio többi történetét át nem esett. De még ekkor sem tudta letenni a maga jószántából: úgy vették le róla könyörülő szamaritánusai: a halál meg a temetést rendezők.

Ilyenkor, ha átolvastam, vagyis ha végig néztem a kizsá kamra művészetét, a második Fülöpéhez hasonló sóhaj szált el ajkaimról: „há! lstennek, ezzel is kevesebb!” . . . Egészen megkönnyebbültem belé.

Egy nap azonban hivatalos egyéniség állított be kezembe valami végzést nyomva, melyben a nagypipájú, keves dohányu magisztrátus kijelelti, hogy ha még egy „balladám” csinálók: a szándékos emberölésé kvalifikált bűncselekmény sommás utón való megtörlása fejében bekerülök a dajyiba.

Azt hitték, hogy a ballada nem más, mint egy rejtelmes, baljóslatu szekrény, hasonlatos a Pandora-szeleucéjéhez, melyből minden kigondolható rossz árad az emberiségre s igyekeztek lelakatolni, nehogy kidütsön valakit közülök.

(Folyt. köv.)

S mindezen tényezők összehangzón működő egyesített ereje által, bizton remélhető: hogy városunk, néhány százados történeti alapján gyökerező anyagi, mint szellemi tehetsége fejlődésével, egykoron, méltó helyét, országunk főbb városai közt elfoglalandja.

(Vége.)

A Pilisre.

— Turistái kirándulás. —

Reggel 6 órakor indulánk el Enyedről és 9 órakor a Pilis alján voltunk a Muntján Todor háza mellett, hol a forrás fűdítő italt, a lombos fűzek nekünk és lovainknak hűs árnyat nyújtanak, a kősztal pedig a villásreggeli elköltésére kényelmes nyugvóhelyet szolgáltatott.

Nem látom indokoltnak az ut minősége által a ruganyos kocsiutalajdonosok vonakodását az uttól. Igaz, néhány év előtt ez ut nehéz volt, de évről-évre lankadatlan buzgalommal javították, építették a megye mérnöki karával, úgy hogy 3 óra alatt egy hajtásban lehet odajutni, a nélkül, hogy a lovak megizzadnának.

A várszeg-utcában 2 átereszt készült, más 2 a felenyedi uton. Bár vasárnap van, a nyitrai betonmunkások dolgoznak két áteresznél s a felsőt el is készítik, mire d. u. 4 órakor a kirándulásból visszaérkezünk.

Felenyed közepén, a kut mellett, letérünk a magyar utcába, elkerülendők a meredek dombokat.

Előbb-utóbb a megyei ut is a malomárok bal partján lesz helyezve, a fásasztó kaptatók kikerülése végett.

Az új ut elején a malomárok és patakra tervezett hidak még nincsenek épülőben. Talán azon gondolkodik az építő-hatóság nem volna-e célszerű a hidat lennebb helyezni el, hogy a felenyediek is használhassák belforgalmukban.

A collegium erdőre érve 2 és fél kilométer szép fensíkon haladunk, melyen valóban kár erdőt fenntartani, midőn oly kevés szántónak való föld van Erdélyben és annyi kopasz feltétlen erdőtalaj.

A muzsinaí völgybe fordulva a collegium gyönyörű bükkerdője árnyában haladunk; a hegyoldalban. Majd mikor ezt a szép egyenes bükkfát hajlított butornak fogják felhasználni, közön-fűtéshez kezdünk.

A köhídon a muzsinaí völgy baloldalára térve át, a városi tölgyesbe jutunk, mely 10 méter magas egyenes fáival nem véd m a nap ellen, mert az egész, Nagyenyed város birtokát képező hegyoldal délnek fekszik.

Kanyarogva haladunk felfelé, a kilátás nőttön nő, míg az orbói és muzsinaí patak közt fekvő hegylére jutunk, hounan némi lejtéssel csaknem egyenes irányban érkezünk a Pilis tövében fakadó forráshoz.

A hegy élén az utat finom porond képezi, melyen sebes trappban halachattunk.

Általában az egész utvonalon található különböző fedanyagok az olesó és célszerű utépítést igen előmozdítják.

Nem is volt Alsófehértó megye közlekedésügyére nézve nagyobb súlyú gondolat, mint enyed-—verespatak-—abrudbányai utvonala, mely az ipar és terményüekül népes bányavidéket s az ipart űző megyeszékhelyvel és a termékeny Maros- völgygyel összeköti.

Az abrudbányai ut hegygerinceken vezetvén keresztül turista szempontból is legfontosabb, legszebb utunk lesz.

Csak az a sajnálatos, hogy minden irányu fontosságának megfelelő gyorsasággal nem épülhet, pénzhiány miatt.

E tekintetben több oldalról hallottam az iránti óhajokat nyilvánítani, vajha hitelművelet-ségelyével történne az építettség siettetése. Körük nemcsak türelmetlen, hanem azonnali kamatoztatását is kívánja látni a befektetett-tőkének.

Eunyt tehetne a megye a székhelye iránti nagy mulasztások kipótlására. Ugyanis Gyulafehérvár össze van kötve nemcsak Abrudbánya és Verespatakakkal, hanem Vizaknával, Alvinczéval, Balázsfalvával, Magyarigennel megyei utak közvetítésével.

Ezzel szemben Enyednek se Vizaknára, se Balázsfalvára, se Abrudbányára nincs megyei uton, mely a városból induina ki, összeköttetésé.

A megyei utvonala a székvárosból kiindulólág célpontjai egyfelől Nyírmező, másfelől Asszonynépe, elágazással Ispánlakáig.

A megyeközpont oly édes anya volt eddig, mint a pelikán, minden fontosabb községből uthalozatott sugá roztatott szét, kivéve saját környezetét.

„A fut az eszem” cikk írója azt fogja gondolni, hogy világvárosi ábrándok gyötörnek, ha számokat nem hozok bizonyítékul. Enyeddal összekötött megyei utak hossza 32 km. M.-Ujvárral 62 km. Gyulafehérvárral 450 km. Összesen 544 km.

Látható, hogy Gy.-Fehérvár, Vizakna, Balázsfalva Abrudbánya megyei utjai egy nagy összefüggő hálózatot alkotnak, mely mindeniköknek javára szolgál és több mint 10 akkora mint az enyedi hálózat, sőt a m.-ujvári hálózat is két akkora.

Tagadhatatlan, hogy megyei utpolitikánk az utóbbi években egészségesebb fejlődésnek indult.

Erre vall az enyed-—abrudbányai utvonál munkába vétele és a csombordi hid építése.

De a tövis-—balázsfalvi törvényhatósági uton előbb készült el a márosi hid államköltségen, mint az enyed- abrudbányain a patak fölött s már Gy.-Fehérvár is kér Drombárhoz márosi hidat, nem eléggelvén a régi portusit 7 km. távolban amattól.

Az állam 10 ezer frtot ad évenként a gyulafehérvár-—abrudbányai ut fenntartására, de az enyed-—abrudbányaira semmit, sőt a Magyar-utca végén az országutat is a város és megye szabályozták, a tövis utcai államutszakasz szabályozása pedig marad évről-évre, bár az állam-építészeti hivataltól 1/2 km.-re fekszik.

Az enyed-—m.-lapádi utszakasz, sem a szárazvám-völgyivel Ispánlakán át, sem a balázsfalvival, sem a kikülfölömentivel nem hozatott összeköttetésbe, pedig csak pár utszakaszok kiépítéséről volna szó.

A márosi hid ugyan megépítették, de a csombord-—szentkirály-—ujfalusi szakasz és a megykerék-—obrázsai vonal közvetítése utján nem hozatott összefüggésbe a nagy törvényhatósági hálózattal. Egyszóval enyedimus- mus Enyeden az uthalozat tekintetében nemcsak nem volt, hanem Enyed környéke szembetűnően elhanyagol- tatott, szemben a megye többi, főképen gyulafehérvári részeivel, hol 2-3 törvényhatósági uton juthatni minden fontosabb irányba.

Osodák esdájája ily viszonyok között, hogy Enyed para és kereskedelme úgy a hogy, még áll.

Muntján Todor maga ajánlközik kalauzul a Pilis tetőre. 10 órakor tehát utnak eredünk, egyenletes lép- tekkel.

A meredek oldalon törpe tövises virágokat szedünk Makárt csokor kötésre. A klíma sajátos flórája leveleivel, melyek a nagy fehér virág oldalából nyulnak ki 10 cm hosszán, megfekszi a földet. Főn a tetőn 3 kehelylevelű lila, rozsaszin és kék változatu virágokat szedünk, mely- nek virágja és levele a hóvirághoz hasonló, alakjára nézve.

A Pilis tetejéről a kilátást élaezni, annyi mint rep- pülni vagy léghajón járni. Madártávól látni egy nagy vidéket.

Aranyos megyében tágas völgyeszerű fensíkon látszik a két Toroczko község, mellettök a Székelykö hatalmas sziklafala. E nyugotnak néző sziklafal ugyancsak felmelegí- tetheti nyári estéken a két Toroczko levegőjét, visszavert sugarival. A Kőköz, a Bedellő és Gyertyános keleti ol- dalán fekvő kopár szirtfalak méltó keretei az egy Istent imádó nép lakhelyének.

Enyedet a légtükörzés csak sejteti, a Maros kap- csolatai Enyed-—Fehérvár közt át-át csillámlanak a lég- rétegeken.

Igen jól, közelről látszik a párhuzamos orbói és tö- visi völgy, a köztük levő dombháttal, melyen Remetéről Diómátra vezet a vicinális ut, a cseresnye hazájába.

A Tövisre törő Gyógyptak a Pilis legmeredekebb élével szemben majdnem derékszög alatt meghajolva ront elő a remetei Hasadékon, a Tyeján, átszakítva nagy mély- ségben a Tarkó szikláit.

De legkedvesebb a Gyógyptak oldalán a hegytetőn kiemelkedő óriási széna-buglyához hasonló kupos erdőtől benőtt hegyesucrok, sziklabogjak.

A Maros völgyével párhuzamosan távoli hegyláncok élei látszanak: a fogarasi és szebenai kárpátok.

Mig a kilátásban gyönyörködünk, a térképet is né- zelve tájékozásul; kalauzunk meg volt győződve, hogy a Remetére vezető út vesutnak helyes irányát keressük, s ez iránti tagadó válaszunk után is, a maga véleményét meglatszött tartani.

11 órakor a nyugoti oldalon leindulánk és 12 óra- kor az elébünk jött kocsi-ival már a forráshoz érkezünk.

Remete szétszórt hazai több völgyre és hegyoldalra terjednek. A községnek 7 temploma van. Határa 12000 hold. Csak Abrudfalva és Bucsum határai nagyobbak a megyében.

A házak annyira szétszórtak, hogy 2000 lelke 400 házban nem tarthat a szomszéd tűztől, kolera betegségé- től. Az ilyen villaszerűleg épített községeknek mehet koleramentes hird.

Lakói egytől-egyig oláhok és 9 egyén kivételével, kik gör. katolikusok, görög keleti vallásúak. Ezek nem panaszkodhatnak a magyarosítás miatt, még kevesebb fejtörést okoz nekik az elkezdtelés kérdése.

Sem a magyar földes urak, sem az állam, megye nem nyújtanak egyetlen magyar embernek megélhetési módot e vidéken, utkaparó bíró, erdői pásztor és minden — oláh és görög keleti.

Házuk fedele, szalma és mintegy 5 méter magas, né- melyik fedelen 10-15 vastag karópar van átvetve, hogy a szél meg ne bontsa a szalmát, a magasság is azért lesz, hogy a feedél súlya örrgbedjék. A szin és istálló is mesz- szírról háznak néznek ki. Az istálló szonban a háztól van elhelyezve.

A ház 3 fala körül oda erősített keskeny léca van,

mely ágyul neműt nem A fal gyermek K kép, csak A fal disziti. A szo fölött 60 ca tőkéletesen emlékeztető szellőzti. A két kához való posztát ránt Egyet lyet a keny szobánl szol A ház része szekér és pedig, ug lépéskor, be velem törté. A kas „Ille et nef A köl eiszenderő átkozta a n A ka van, a pincé Az is nálatik. ny siti. Az al van, melyn ellen védve Az u lett van ken boglyának e házfedel és sitve és egy Remé nyok lóható melnek, oly klás helyek A bu és rövid sze A völ gyógyjalmá vője, mint j szomszéd v érik és edze Az as fisekhez ha kort. A leá A m számra járn lát pénzt a lednek nem hogy a váre ásó használ szöknek. El tudnak. Babon tekintik. Csak fel az orvos Már volna a közö egy párszor mégis több költés. Vaj városunk ké ezáltal szine ságos, javul Sz o v a n W i társulati tel L o r á n d zóssel és f nyit jelené éves D o n nosan ének gésű hangj Havy (fog nak volnunk Vas A k é z f melyhez D

Kiket hála és szeretetlance fűzött életökben egybe, nem lehetnek örök feledés tárgyai. Minden megújított sírhalmom, minden emlékül títetett fa, a visszaemlékezés gyöngéd szálaival köti össze a jelent a múlttal; családi emlékek, történeti emlékek tisztelgetben tartása: jövőre kiható erkölcsi befolyással bír.

Temetői szépítése érdekében teendő lenne: azokat kártékony állapotok ellenében tilalomban tarthatás végett állandóan körülkeríteni, a határrészekre, vagy szőlőkbe vezető utak el nem zárása mellett, helyviszonyaihoz képest, szakértőleg állandó utakat mérni — illő osztályzatokkal kijelölt, tervrajz alapján.

Az érdekeltek által teendő részletes szépítések vezetése, szintén a szépítési bizottság — közre munkálatait igényli.

24. Végre, — gyönyör és élvezet szempontjából, kívánatos lenne egy s é t a t é r — mire akár a Kápolnai pusztá — akár a Hellos tetői — mostani vásártér, egy iránt elegendő terjedelemmel bír.

Körvonalzattal érintvük ezekben, a közérdekű és szépítési teendők főbb pontjai.

Mint szemelvényileg koronként életben léptetendő, melyike bírjon a kivitelben elsősséggel? Azt a szükség, hasznosság és gyönyör természetes logikai egymás-utánja szerint, a körülmények hullámzatához képest — a reáfordítható pénzalapok ereje szabja meg.

Ez alap-erők fenntartása s szaporítása nagy mértékben gyorsítja létesíthetőséket; minek öregbítésére a városi köz-igás és gyalogterének, lehetőleg a mezsei munkálatok szintidejéhez mérsékelt, rendszeres fölhasználása, szintén tekintélyes és folytonos segély alapot képez.

Míg egy része rögtöni intézkedés kíván, más mint távolabb jövőben elérhető, az alap megvetését igényli. — egyenként mindnyája, a köz jó lét fölvirágzását célzó — s nem is újdon intézkedések, a mennyiben azoknak, kedvező viszonyok esetében kikelendő magja meg van eddig is felet közéleti határozmányokban, benne rejlenek.

Testületek, városok jellem nagyságát közzétevények gazdagsága, középületeik cél- és nagyszerűsége méri meg.

Az idő halad s javításokat követel. Korszerű javítások haladó diadal szekerét szűkebbül magány érdekek föl nem tartandják, — azoknak akár elhamarkodása — akár elmulasztásáért a jelent — a maradék teszi felelőssé. Egyesek, nagyban eszközözendő javítási törekvésekben — felmerülő nehézségek szemléltetése, tán kezdet pillanatában, vissza riadnak — törekvésök jámbor óhajátása törpül, vagy megtörik rendszerint erőtlenségükben; testületek tömegesített hatalma előtt szétporlanak a kivitel akadályai.

S egy város élete nem egyesek éphemer élete, hogy vissza utasítson oly intézményeket, melyek természetek-höz képest kifejlődésükre tán évtizedeket föltételeznek, azért, hogy maga jótéteményeit nem élvezendi.

Mindezen tervezett javítások lehető kivitele, nagymértékben, függ: a polgárság fogyhatjan meleg részvéte — és önzéstelen buzgalmatól.

Függ az a keblí hatóság hazafi érzületével párosult intőző óber figyelme és erélyességétől. Függ, a részletek kivitelével hivatottan megbízottak tevékenységétől.

lyabb muza Bucephalusát szorítottam a térdeim közé . . . Balladákat kezdtem írni. Ez a költészet leghalásabb neme a meghasonlott író előtt, ki lenézése-kigunyolása árában gyötörni akarja a közönséget. Sőt, ha pessimizmusa gyűlöleté fajul, még tovább is mehet az egyszerű gyötrellem szerzésnél. Egyes élő, ismerős alakokat választ ki az életből s toronyan-boronyán meghordozva, végezetül kivégzi a legkeresettebb kinzások között. Legálább megsírattja a lütyülő, kacagó s az elismerésben szükmarku publikumot

A lap minden héten kétszer jelent meg, egy-egy balladámhoz, melynek hőse már az első sorban háttára kapta a san-benito t s addig le se tette, míg az inquisitio többi torturáin át nem esett. De még ekkor sem tudta letenni a maga jószántából: úgy vették le róla könyörülő szamaritánusai: a halál meg a temetést rendezők.

Ilyenkor, ha átolvastam, vagyis ha végig néztem a kiző kamra művészetét, a második Fülöpéhez hasonló sohaj szált el ajkaimról: „há! Istennek, ezzel is kevesebb!” . . . Egészen megkönnyebbültem belé.

Egy nap azonban hivatalos egyéniség állított be kezembe valami végzést nyomva, melyben a nagypipájú, keves dohanyu magisztrátus kijelenti, hogy ha még egy „ballada” csinálók: a szándékos emberölésé kvalifikált bűncelekmény sommás utón való megtörlése fejében bekerülök a dutyiba.

Azt hitték, hogy a ballada nem más, mint egy rejtelmes, baljóslatu szekrény, hasonlatos a Pandora-szeleucéjéhez, melyből minden kigondolható rossz árad az emberiségre s igyekeztek lelakolni, nehogy kidűtsön valakit közülök.

(Folyt. köv.)

S mindezen tényezők összehangzón működő egyesített ereje által, bizton remélhető: hogy városunk, néhány százados történeti alapján gyökerező anyagi, mint szellemi tehetsége fejlődésével, egykoron, méltó helyét, országunk főbb városai közt elfoglalandja.

(Vége.)

A Pilisre.

— Turistai kirándulás. —

Reggel 6 órakor indulánk el Enyedről és 9 órakor a Pilis alján voltunk a Muntján Todor háza mellett, hol a forrás üdítő italt, a lombos fűzek nekünk és lovainknak hős árnyat nyújtának, a kősztal pedig a villásreggeli elköltésére kényelmes nyugvóhelyet szolgáltatott.

Nem látom indokoltnak az ut minősége által a ruganyos kocsiutalajdonosok vonakodását ez utól. Igaz, néhány év előtt ez ut nehéz volt, de évről-évre lankadatlan buzgalommal javította, építette a megye mérnöki karával, úgy hogy 3 óra alatt egy hajtsábus lehet odajutni, a nélkül, hogy a lovak megizzadnának.

A várszeg-utóban 2 átereszt készült, más 2 a felenyedi uton. Bár vasárnap van, a nyitrai betonmunkások dolgoznak két áteresznél s a felsőt el is készítik, mire d. u. 4 órakor a kirándulástól visszaérkezünk.

Felenyed közepén, a kut mellett, letérünk a magyar utcába, elkerülendők a meredek dombokat.

Előbb-utóbb a megyei ut is a malomárok bal partján lesz helyezve, a ferasztó kaptatók kikerülése végett.

Az új ut elején a malomárok és patakra tervezett hidak még nincsenek épülőben. Talán azon gondolkozik az építő-hatóság nem volna-e célszerű a hidat lennebb helyezni el, hogy a felenyediek is használhassák belforgalmukban.

A collegium erdőre érve 2 és fél kilométert szép fensíkon haladunk, melyen valóban kár erdőt fenntartani, midőn oly kevés szántónak való föld van Erdélyben és annyi kopasz feltetlen erdőtalaj.

A muzsinaí völgybe fordulva a collegium gyönyörű bükkerdője árnyában haladunk, a hegyoldalban. Majd mikor ezt a szép egyenes bükkfát hajlított butornak fogják felhasználni, köszön-fűtéshez kezdünk.

A köhídon a muzsinaí völgy baloldalára térve át, a városi tölgyesbe jutunk, mely 10 méter magas egyenes fáival nem véd m a nap ellen, mert az egész, Nagyenyed város birtokát képező hegyoldal délnék fekszik.

Kanyarogva haladunk felfelé, a kilátás nőttön nő, míg az orbói és muzsinaí patak közt fekvő hegyre jutunk, hounan némi lejtéssel csaknem egyenes irányban érkeztünk a Pilis tövében fakadó forráshoz.

A hegy élén az utat finom porond képezi, melyen sebes trappban halachatunk.

Általában az egész utvonalon található különböző fedanyagok az olcsó és célszerű utépítést igen előmozdítják.

Nem is volt Alsófehérmegye közlekedésügyére nézve nagyobb súly gondolat, mint enyed-—verespatak—abrudbányai utvonale, mely az ipar és terményüekül népes bányavidéket s ipart űző megyeszékhelyvel és a termékeny Maros- völgyvel összeköti.

Az abrudbányai ut hegygerinceken vezetvén keresztül turista szempontból is legfontosabb, legszebb utunk lesz.

Csak az a sajnálatos, hogy minden irányu fontosságának megfelelő gyorsasággal nem épülhet, pénzhány miatt.

E tekintetben több oldalról hallottam az iránti óhajokat nyilvánítani, vajha hitelművelet-segélyével történne az építetés siettetése. Körünk neincsak türelmetlen, hanem azonnali kamatoztatását is kívánja látni a befektetett tőkének.

Eunyit tehetne a megye a székhelye iránti nagy mulasztások kipótlására. Ugyanis Gyulaféhrvár össze van kötve nemcsak Abrudbánya és Verespatakka, hanem Vizaknával, Alvinczezel, Balászfalvával, Magyarigennel megyei utak közvetítésével.

Ezzel szemben Enyednek se Vizaknára, se Balászfalvára, se Abrudbányára nincs megyei uton, mely a városból induina ki, összekötetése

A megyei utvonalaknak a székvárosból kiindulólag célpontjai egyfelől Nyírmező, másfelől Asszonynepe, elágazással Ispánlakáig.

A megyeközpont oly édes anya volt eddig, mint a pelikán, minden fontosabb községből uthalozatot sugá roztatott szét, kivéve saját környékét.

„A fut az eszem” cikk írja azt fogja gondolni, hogy világvárosi ábrándok gyötörnek, ha számokat nem hozok bizonyítéku. Enyeddel összekötött megyei utak hossza 32 km. M.-Ujvárral 62 km. Gyulaféhrvárral 450 km. Összesen 544 km.

Látható, hogy Gy.-Fehérvár, Vizakna, Balászfalva Abrudbánya megyei utjai egy nagy összefüggő hálózatot alkotnak, mely mindeniköknök javára szolgál és több mint 10 akkora mint az enyedi hálózat, sőt a m.-ujvári hálózat is két akkora.

Tagadhatatlan, hogy megyei utpolitikánk az utóbbi években egészségesebb fejlődésnek indult.

Erre vall az enyed—abrudbányai utvonál munkába vétele és a csombordi hid építése.

De a tövis—balászfalvi törvényhatósági uton előbb készült el a marosi hid államköltségen, mint az enyed-abrudbányain a patak fölött s már Gy.-Fehérvár is kér Drombárhoz marosi hidat, nem elégelvén a régi portusit 7 km. távolban amatól.

Az állam 10 ezer frtot ad évenként a gyulaféhrvár—abrudbányai ut fenntartására, de az enyed—abrudbányaira semmit, sőt a Magyar-utca végén az országutat is a város és megye szabályozták. A tövis utcai államutcaszakasz szabályozása pedig marad évről évre, bár az állam-építészeti hivataltól 1/2 km.-re fekszik.

Az enyed—m.-lapádi utszakasz, sem a szárazvám-völgyivel Ispánlakán át, sem a balászfalvival, sem a kis-külföldmentivel nem hozott összekötetésbe, pedig csak pár utszakaszok kiépítéséről volna szó.

A marosi hid ugyan megépítetett, de a csombord—szentkirály—ujfalusi szakasz és a megykerék—obrázsai vonal közvetítése utján nem hozott összefüggésbe a nagy törvényhatósági hálózattal. Egyszóval enyedimusmus Enyeden az uthálózat tekintetében nemcsak nem volt, hanem Enyed környéke szembenetően elhanyagoltatott, szemben a megye többi, főképen gyulaféhrvári részeivel, hol 2—3 törvényhatósági uton juthatni minden fontosabb irányba.

Csodák eszdája ily viszonyok között, hogy Enyed para és kereskedelme úgy a hogy, még áll.

Muntján Todor maga ajánlközik kalauzul a Pilis tetőre. 10 órakor tehát utnak eredünk, egyenletes léptekkel.

A meredek oldalon törpe tövises virágokat szedünk Makárt csokor kötésre. A klima sajátos flórája leveleivel, melyek a nagy fehér virág oldalából nyulnak ki 10 cm hosszan, megfekszi a földet. Fönn a tetőn 3 kehelylevelű lila, rozsaszín és kék változatu virágokat szedünk, melynek virágja és levele a hóvirághoz hasonló, alakjára nézve.

A Pilis tetejéről a kilátást élaezni, annyi mint repülni vagy léghajón járni. Madártávolból látni egy nagy vidéket.

Aranyos megyében tágas völgyeszerű fensíkon látszik a két Toroczko község, mellettök a Székelykö hatalmas sziklafala. E nyugotnak néző sziklafal ugyancsak felmelegítheti nyári estéken a két Toroczko levegőjét, visszavert sugarival. A Kőköz, a Bedelő és Gyertyános keleti oldalán fekvő kopár szirtfalak méltó keretei az egy Istent imádó nép lakhelyének.

Enyedet a légtükrözés csak sejteti, a Maros kapcsolatai Enyed—Fehérvár közt át-át csillámlanak a légrétegeken.

Igen jól, közelről látszik a párhuzamos orbói és tövisi völgy, a köztük levő dombháttal, melyen Remetéről Diómálra vezet a vicinális ut, a cseresnye hazájába.

A Tövisre törő Gyógypatak a Pilis legmeredekebb élével szemben majdnem derékszög alatt meghajolva ront elő a remetei Hasadékon, a Tyeján, átszakitva nagy mélységben a Tarkó sziklát.

De legkedvesebb a Gyógypatak oldalán a hegytetőn kiemelkedő óriási széna-buglyához hasonló kupos erdőtől benőtt hegyesucrok, sziklabogják.

A Maros völgyével párhuzamosan távoli hegyláncok élei látszanek: a fogarasi és szebeni kárpátok.

Míg a kilátásban gyönyörködünk, a térképet is nézegetve tájékozásul; kalauzunk meg volt győződve, hogy a Remetére vezetendő vesutnak helyes irányát keressük, ez iránti tagadó válaszunk után is, a maga véleményét meglátszott tartani.

11 órakor a nyugoti oldalon leindulánk és 12 órakor az elénk jött kocsi-val már a forráshöz érkeztünk.

Remete szétszórt házai több völgyre és hegyoldalra terjednek. A községnek 7 temploma van. Határa 12000 hold. Csak Abrudfalva és Bucum határai nagyobbak a megyében.

A házak annyira szétszórtak, hogy 2000 lelke 400 házban nem tarthat a szomszéd tüzetől, kolera betegségétől. Az ilyen villaszerűleg épített községeknek mehet koleramentes híru.

Lakói egytől-egyig oláhok és 9 egyén kivételével, kik gör. katolikusok, görög keleti vallásnak. Ezek nem panaszkodhatnak a magyarosítás miatt, még kevesebb fejtörést okoz nekik az eikesztelés kérdése.

Sam a magyar földes urak, sem az állam, megye nem nyújtanak egyetlen magyar embernek megélhetési módot e vidéken, utkaparó bíró, erdői pásztor és minden — oláh és görög keleti.

Házuk fedele, szalma és mintegy 5 méter magas, némelyik fedelen 10—15 vastag karópar van átvetve, hogy a szél meg ne bontsa a szalmát, a magasság is azért lesz, hogy a fedél sulya örrgbedjék. A szin és istálló is meszsziről háznak néznek ki. Az istálló szonban a háztól van elhelyezve.

A ház 3 fala körül oda erősített keskeny léca van,

mely ágyul nemüt nem A fal gyermek K kép, csak A fal disziti. A szo fölött 60 en tökéletesen emlékeztető szellőzteti. A kés kához való posztát ránt Egyet lyet a keny szobául szol A ház része szekér és pedig, ug lépéskor, be velem törté A kas „Ille et nef A köl elszendered átkozta a n A kar van, a pincé Az is náltatik, ny siti. Az al van, melyn ellen védve Az u lett van ken boglyának házfedel és síve és egy Reme nyok lóháto melnek, oly klás helyek A buz és rövid szá A völ gyógyjalmát vője, mint j szomszéd v érik és edze Az as fiakéhoz ha kort. A leá A mű száma járn lát pénzt a lédnek nem hogy a vár ásó használ szöknék. El tudnak. Baboz tekintik. Csak fel az orvos Már a volna a köző egy párszor, mégis többs költség. Vaj városunk kö ezáltal zaváság, javul S z o r a n W i társulati tel L o r á n d zéssel és f nyílt jelene éves D o n nosan ének gésti hangj H a v y (fog nak voltnak V a s a „A k é z i e melyhez D

mely ágyul is szolgál, párnául karjukat használják, ágy-neműt nem ismernek mást, mint napali ruházatukat.

A falon egy Mária, egy Krisztus és egy második a gyermek Krisztust ölében tartó Mária kép van. Semmi más kép, csak a vallások és a legkezdetelegesebbek.

A falat még hat egyforma cseréptál és 6 törülköző díszíti.

A szobában asztal is van és egy törpe tűzhely, mely fölött 60 cm. közzel nyíltszájú kémény van és a füstöt oly tökéletesen beszívja, hogy meglepett; sőt ezen kandalóinkra emlékeztető tűzhely, a szoba levegőjét is nagy mérvben szellőzteti.

A kéményből az üst lóg le a tűzfőlé, mely a pulisz-kához való vizet melegíti. Azonkívül hájszírban nyerskáposztát rántott ebédre a mokányán.

Egyetlen szobájukon kívül, van még pitvarjuk, melyet a kenyérsütő kemence foglal el, ez egyszersmind előszobául szolgál, mire a téli hideg ellen szükségük van.

A ház mellett egy hasonló fedelű épület áll, fele része szekérszín, másik fele kamara, mely alatt pince van és pedig, úgy építve, hogy ha nem ügyelünk a kamarába lépéskor, beesünk a pincébe, mint szerencsétlenségemre velem történt.

A kaszatömlőc jutott eszembe és Horatiusnak verse: „Ille et nefasto et sacrilega manu se posuit die.”

A költő ugyanis új birtokán egy porhadt almafa alatt elszenderedvén, a szél kitérte a fát és az ráesett, mire megátkozta a napot, melyen, s a kezét mely a fát ültette.

A kamrában 3 drb turós bődön s egy buzahámbár van, a pincében egy nagy káposztás hordó.

Az istálló a háztul távolabb fekszik, csak télen használtatik, nyáron az istálló melletti földetlen akol helyettesíti.

Az akol mellett egy koporsó alakú deszka építmény van, melynek két végén lebújhat a pásztor, s eső és szél ellen védve van némileg.

Az udvar vagy kerítetlen vagy igen közel a ház mellett van kerítése, épen a díszu ólúnak és egy két kis széna boglyának adott helyet, a boglyák is oly hegyesek, mint a házfedel és fakarókkal vannak a szélfúvás ellen megerősítve és egyoldalfelő hajlanak.

Remetén a törökbuza nem terem meg, ezt a mokányok lóháton hozzák a Maros mentéről, hanem buzát termelnek, oly meredek hegyoldalokon (50—60 fok), oly sziklás helyeken, hogy a Maros menti ember előtt meglepő.

A buzát szeptemberben aratják, az ritka kis kalászu és rövid szalmájú, a föld soványágának megfelelőleg.

A völgyekben gyümölcsöt is termelnek, diót, szilvát, gyögyjalmát, sa gyömoleszttermelésnek még nagyobb a jövője, mint jelene, különösen a gyögyjalmáé, melynek a szomszéd völgy a hazája. Gyümölcsünk hetekkel később érnek és edzettebb, mint Marosmenti.

Az asszonyok is lóháton járnak s nyáron is a férfiakéhoz hasonló nadrágot viselnek. Lárukon pedig bocskort.

A leányok befont hajukat a homlokukon viselik.

A műveltségben hátra vannak. Legfelebbebb nap-számra járnak a Moros mentére, hol nem ritkán először lát pénzt a 15 éves mokányfiú és azt fölőtte bámulja. Cseledek nem állanak be. Valoszinűleg bátortalanok elárulni, hogy a városi háztetődkből ők semmit sem tudnak. Az ásó használatát sem ismerik, mert a kert munká elöl meg-
ezőknek. Ellenben jó kaszálók és cséplők, s kapálni is tudnak.

Babonások, a betegséget és halált Isten csapásának tekintik.

Csak a testi sértések és himlőoltás esetében keresik fel az orvost.

Dr. W. A.

Színészettünk.

Már a negyedik hétről referálok és még mindég volna a közönség közönye ellen kifogásom. Megtörtént már egy párszor, hogy szép számmal voltak a színházban, de mégis többször történt meg az, hogy alig jött be a napi költségek. Vajha még a hátralévő pár nap alatt szállaná meg városunk közönségét a színészet iránti lelkesültség, hogy ezáltal színészeink helyzete, a mely ugyan még nem válságos, javuljon és meg könnyüljön. Reméljük minden jól!

Szombat-on szept. 24-én Planquette: „R i p v a n W i n k l e” operettje került H a v y Lajos a társulati tehetséges tagja jutalomjátéka gyanánt előadásra. L o r á n d i (Rip) és L P e r c z e l M a r i (Lisbeth) érzéssel és finom izléssel adták elő dalaikat, a melyekért nyílt jelenetben is kaptak tapsot. Érdekes volt a kis 5 éves D o n á t h Boriska, aki Alice szerepében nagyon csinosan énekelte kis terjedelmű azonban már is szép esen-gésű hangjával, jók voltak B e n i c z k y (polgármester) H a v y (fogadós), egy szóval eléggé tisztességes előadás-nak voltunk tenni. Közönség tisztességes számmal.

Vasárnap szept. 25-én Miskolczi H e n r i k: „A k é z f o g ó” című népszínműve lett bemutatva, a melyhez D o n á t h Lajos karagay irt sok szép népdalt.

— A darab meséje meglehetősen terjedelmes, a mit e referáda szűk kerete miatt nem írhatok le, azonban annyit mégis megjegyzek, hogy érdekes alakokat teremtett Miskolczi és határos jelenetek egymást váltják fel. A közönség azonban még sem tudott eléggé fölmelegedni, a mit első sorban annak tudok fel, hogy az előadás maga nagyon vontatott volt, a színészek bizonyos foku nyomottság volt érezhető, egy néhányon kedvetlenül játszottak. Már ha ezt összegezzük, nem esoda, ha az eredmény nem volt kielégítő. D o n á t h dalaí egytől-egyig csinosak és szépek voltak, minden bizonynyal dicsőretet érdemel. Az előadás végén hívták a szerzőket, azonban csak Miskolczi jelent meg. Közönség közepes számmal.

Hétfőn szept. 26-án másodsor zónában: „B o l o n d o k h á z a” ment. Az őszjáték most jobb volt és a mi fő, a multkor fölmentelt két szerep most jobb kézből volt, így Peszkey Miskolczi és Ormay Béla B e n i c z k y. Közönség szép számmal.

Kedden szept. 27-én H e l t a i Nándor sokoldalú színésznők jutalomjátéka képen Gonghofer és Brocier: „A v a l e n i n á s z” 4 felv. színműve adatott. A darab hatalmas meséje megtette a hatást, minden felvonás után tombolva hívták egy jutalmazottat, mint a többi szereplőket. Remek jelenat a 4-ik felvonásbeli törvényszék ülése. H e l t a i szépen játszotta nehéz szerepét (Csuku, állam-ügyész.) valamint neje H. V á r a d i Róza asszony is (Szanda) rokozszenve en mutatta be ezt a démoni cigány leányt. D. Ö r s i Aranka is egy néhány jelenetben (Pia) elragadta magával a közönséget. Szép alakítást nyújtott még H a v y (Barbu cigány), H e t é n y i Elemér (Jonei), T ö r ö k Margit (Parasz-cica), N a g y Dezső (Dragos, kovács), az őszjáték kielédítő volt. H e l t a i szép esokrot kapott, csak közönség nem volt sok, pedig megérdemelte volna H e l t a i, a ki a társulat universalis tehetségu színésze.

Szerdán szept. 28-án M e g y e r i D e z s ő urnak, a kolozsvári nemzeti színház első rangú művésze-nek vendégjátékával Bisson: „I d e g e s n ö k” 3 felv. vigjátéka adatott. A vendégművész Chaploux cukrász szerepében remek alakítást nyújtott. Első megjelenése alkal-mával percig tartó tapsvihar fogadta és minden felvonás után kétszer-háromszor kellett a lámpák előtt megjelenni. Különben az őszjáték jó volt, jók voltak B e n i c z k y (Pontgibaud), K i s s Kata (Antonine), H a v a s (Chamoisel), valamint H. V á r a d i Róza (Sidonie), a ki mint komika nagyon jól megállja a helyét. D ö m é n y n é nagyon jól alakítja ama historikus anyózt, a melyből az életben ne n kérnék. Közönség közepes számmal.

Csütörtökön szept. 29-én M e g y e r i D e z s ő ur második fellépése Bisson: „A m e g b o l d o g u l t” című vigjátékban 3 felv. A nagyon is szellemesen megirt vigjáték nagy hatást tett, a mit a remek előadás is nagy-ban elősegített. M e g y e r i (Duperront) kitűnő alakítás-ban mutatta be, a melyért nyílt jelenetben is többször tapsal jutalmazta a kitűnő művészt. Jól egészítették ki az őszjátékot B e n i c z k y (Valory), H a v y (Mathieu), H a v a s i (Francois), T ö r ö k Margit (Angele), vala-mint H a v i n é és V á r k ö v i Jolán cseléd szerepeik-ben. Kiemelkedett és simult Megyerihez D. Ö r s i Aranka, a ki sok finomsággal és kedvességgel játszotta Valentine szép szerepét, kapott is tapsot. Közönség ismét közepes.

Pénteken szept. 30-án Schönthan: „S z a b i n n ö k e l r a b l á s a” 4 felv. Kitűnő vigjátéka került előadásra. A darab meséje mindvégig mulatságos és ne-vettető, az érdekes epizódok mind egymást váltják fel. Jó alakítást nyújtott H a v a s i, mint Bettegi színigazgató, a ki folyton jó hangulatban tartotta a kis számu közönsé-get. Jók voltak még N a g y Dezső (Bányai Márton, tanár) D ö m é n y n é (Borbála), D. Ö r s i Aranka (szobaleány), H e l t a i n é, T ö r ö k Margit, B e n i c z k y, L o r á n d i, H a v y, egyszóval mind igye-keztek, hogy az őszjáték minél jobb legyen. Közönség kevés volt.

Remélem, hogy a még hátralévő pár előadást a közönség közönyösége nem fogja gátolni abban, hogy Miskolczi a szünidényt tisztességesen befejezhesse, a városunk mivelé és a népért lelkesedő közönségétől méltán megle-het várni.

b.+y.

Levelezés.

Debrecen, 1892. szept. 18.

Új élet új hazában.

Azt hiszem, mind a négyen elzenghetnök Pstóffrel, kik egy szép hajnalon felültünk az enyedi állománásnál egy XIV. vonalszakaszú jeggyel Debrecenbe indulva, hogy: Vágyaimnak sólyomszárnya támadt. S odahagyám . . . Odahagyunk mindent, szüleinket, ismerőseinket, szeretteinket, s a siető vonatunk szágulva kigyózott végig a hűs völgyeken, míg nem a déli nap már a Királyhágón

tul süttöt reánk. És azután beleszaladtunk a nagy alföld-be, a délibábos rónába, a mely nevének megakarva felelni, gyönyörű délibábot mutatott föl Püspök-Ladány mel-lett szemünk előtt. Itt új vonatra ültünk és futottunk to-vább Kaba felé nagy örömeire egyik kollégámnak, a ki Kolozsvártól kezdve folyton tépelődött a gondolattal, hogy Kabán meg kellene nézni a kabai asszonyt.

Kabán azonban semmiféle asszonyszemélyt nem lát-tunk az állomásnál. Mentünk tovább és délután fél 4 óra-
kor, végre megérkeztünk Debrecenbe. Az állomás előtt várt a közuti gőzvasut egyik vonata. Alig, hogy felkapasz-kodtunk egy izléses kis kocsi-ba, esengetett és futott be a főutca bal felén, folyton esengetve, a mi a gőzspót pó-tolja, figyelmeztetve a járókelőket a vigyázatra. A Csoko-nai kerület megállott, mi leszálltunk és azután méltó esod-lattal szemléltük Magyarország legnagyobb és leghire-sebb reformatus főiskoláját. Az épülett maga egy óriási quadrát, oszlopos homlokzattal, melyen a felirás olvagható:

MDCCCIII—MDCCXVI.

Az udvar szépen van fásítva, közepén egy csinos kuttal. Ha az ember udvarról körültekint az épületen, olyan benyomást tesz reá, mintha egyetlen épületben lenne.

Egyébiránt addig is, míg tényleg egyetemmé ala-kulna át, tekinthető a főiskola egyetemnek, mert jogaka-démia, theologiaakadémia, tanítóképződe, egy csonka böl-
ésészeti kar, gymnasium és elemi iskola van benne. Jog-akadémiaja pedig a többi akadémiákhoz mérten legelső helyen áll és legtöbb hallgatója van. Az idén jogász van 153, s a főiskola összes létszáma meghaladja az 1400-at.

A lakozók szép nagyok és világosak. Ezek közül egy: „Grand Hotel” nevet visel, melynek lobogója van még 1848-ból, a mikor a szoba lakói harcolni mentek vele és dicsőséggel hozták vissza a küzdelmes csatából. E szobának külön jegyzőkönyve is van, melyet évről-évre vezet az újonnan megalakult szoba, a mint itt nevezik coetus, jegyzője. Ez évben épen az erdélyi fiukból ala-kult meg a Grand Hotel, s most már kettős neve lesz, mert még otthon elhatároztunk, hogy a szobánkat „Transylvánia”-nak kereszteljük.

Mindjárt első nap, a mint megérkeztünk és lever-tük az uti port magunkról, bejártuk a város szebb pont-jait. Legszebb része a főutca, mely aszfaltozva van, két oldalán jön és megy a közuti gőzvasut, azután jön sé-tányserűleg két sor fa, és közbül a széles kocsiút. Csinos utcák még a Cegléd utca, végén az újonnan épült szép reformatus templommal, a Széchenyi utca, és a hat-rani utca, melyen lovasut közlekedik. Nagyon sok csinos épülete van Debrecennek és néhány igen szép és érdekes szobor. Így: a Csokonai és honvéd-emlékszobor, a főiskola lépcsőházában pedig a Petőfi szobra. A város északi vé-gén van az István gőzmalom és a Margit-fürdő. Mind-kettő igen szép berendezésű, nagyszabásu épület. Ugyan itt van egy nagy kikövezett tér, melyen télen a jégpálya van berendezve, és egy csinos kis kert aranyhalas tóval. A város része villamos világításban részesül. Nem mesze-sen innen Debrecen egyik kedves üdülő helye a nagyerdő.

Gyönyörű sétányon halad az ember, számtalan szebb-nél-szebb kert és nyaraló között, ha a nagyerdőre akar jutni. Ez egy óriás területű akácia erdő, jól gondozott utakkal. Itt is van fürdő, továbbá lövőde, van egy igen szép pavillona nagy táncteremmel, a Dobos pavillon, mely a budapesti 1885-iki kiállításról került ide, mivel Debre-cen vette meg, s arról nevezetes, hogy vas nízcs benne, csupa fából épült. Vasárnap délutánoként itt rendszeren zene játszik, s igen nagy közönség gyűl ki, úgy, hogy a kis vasut, melynek itt van a végállomása, alig győzi szá-lítani a sok utast.

Sok érdekesség van még itt, a miről lehetne írni, de az új embernek nem is igen jut hamar az eszébe. No de meghadd jusson máskorra is.

Még csak az akadémiai belsőletről szeretnék pár szó-val megemlékezni.

Szept. hó 9-én volt az ünnepélyes megnyitás épen abban a teremben, hol 1848-ban az országgyűlés tanács-kozott, s a hol Kossuth lángszavára el lett határozva az uraikodó háztól való elszakadás. Künun a terem előtt fel van állítva emlék gyanánt a Dr. Hatvani István ország-szerte híves debreceni tanár sírköve, a kiről sokan be-szélték, hogy az ördöggel cimborált. Maga az ünnepély igen szép karénnel vette kezdetét, melyet Csiky theo-logiai tanár igen emelkedett szellemű, szép imája köve-tett. Majd az akadémia igazgatója tartott csinos székfog-laló beszédet, s ismét karének zárta be az ünnepélyt.

A kollegialis élet is igen mozgalmas itt. Van itt önképző, segítő, olvasó, dal és tornaegylet, s mindenikben ilyenkor van a legnagyobb mozgalom. Legnagyobb hul-lámokat vert azonban a könyvtárnok választás, a mely olyan korteskedések között folyt le, mint egy-képviselő-választás. Ez évben három jelölt volt, a melyek minde-nikének a párthívei más és más színű nagy mellszalagot viseltek, s a választás napján még a szavazókat szállító bérkocsisokat is felkockárázták,

Végül még csupán azt említem meg, hogy Debreczen város a Kossuth 90 ik születés napján imponázás ünnepeket rendezett. Partkülönbség nélkül mindenki részt vett a nagyérdemi néptáncepen. Hova d. u. 4 órákor lobogók alatt vonultak ki az egyes testületek. Volt tornaverseny, működött a Bpestről diadallal hazérkezett dalegylet, volt szavalat és ünnepi beszéd. Este a Dobos pavillonban az ünnepélynek folytatása volt, hol Vértessy Arnold beszélt igen szépen. szután közvacsora következett és tánc hajnalig. A város e napon lobogódiszben uszott, s még a kis vasut is fellobogóztva, Kossuth arcképével a mozdonyán szállította az ünneplő közönséget. El is lehetett ezt várni attól a várostól, a mely a szabadságharcban oly vezérszerepet játszott, mint Debreczen épen a Kossuth kormány alatt. Nem alaptalanul mondja Woenig német író Debreczenről beszélve, hogy a Kossuth neve és Debreczen a magyarok történelmében örökké egybe lesz forrva.

Most pedig letezem a tollat, majd alkalomadtán megint bekopogtatot egy-egy debreczeni levéllel, *) mert ki tudja mikor kerülnék be ismét a hegyek közé. Addig majd csak mondogatjuk itt hatan magunkban ez egyszerű erdélyi gyerek versét, a ki Debreczenbe jött diáknak, s meg skarta énekelni honvágyát, de többre nem tudott menni e két sornál:

Messze itt a hortobágyon
Hegyed, völgyed után vágyom.

Z. Szász Gerő.

*) Szívesen várjuk.

Szerk.

Vegyes hírek.

Lapunk t. előfizetőit és hátralékosait felkérjük az előfizetések szíves megújítására.

A megyei gyűlések ideje következik a szüret hónapjában. 13-an az állandó választmány. 26-án pedig a megyei bizottság közgyűlése lesz. Ez utóbbin fog a verespataki járásbeli szolgabírói állomás is betölteni.

B. Kemény Endre országgyűlési képviselőt az Urikányzil völgyi magyar községben részvénytársaság, felügyelő bizottsági tagnak választotta meg.

Borzasztó halál. M. Csucsos Meninger Antal cséplőgégnél alkalmazott budapesti gépész, Maros-Csucsos egy a fűtéshez szükséges nagy fadarabot oly szerencsétlenül alkalmazott a tévedésből visszafelé fordított fűrésze, hogy az a legnagyobb erővel megindított gözgépjökébe folytán fejéhez vágódott s azt a szó szoros értelmében össze zúzta, úgy hogy holtan rogyott le.

Gyászír. Szendi Grohman Károly kisdédő, mint gyászoló férj; Grohman József erdész-mérnök, Grohman Jenő pénzügyigazgatási számgyakorló és Grohman Jolán, mint a megboldogultnak gyermekei, saját maguk, valamint a közelebbi és távolabbi rokonok és jó ismerősök nevében mély fájdalommal tudatják, hogy a hű nő, a legjobb édes anyák egyike: „Grohman Károlyné” szül. Török Zsuzsána szept. hó 25-én esti 10 órákor, 58 éves korában, hosszas szenvedés után kimúlt, a hű nő, az önfeláldozásig jó édes anyja. Hült tetemeit szept. hó 27-én d. u. 4 órákor helyezték mély részvét között a ref. temetőbe örök nyugalomra.

Riadalom a színházban. Miskolczi Henrik szindarabját a „Kézfogó” adtak a múlt vasárnap. Havi s Heltai már derekasan összetűzték s Heltai pisztolyt rántva elő, lelőtte megátadóját. A lövésnek nem volt ugyan magja, de mégis oly légnomást okozott, hogy a színpadon fent égő s a baloldali színpadon levő lámpák azonnal fellobbantak. A felső lámpát gyorsan eloltták, de a színpadon volt lámpát oly szerencsétlenül akarta levenni egy tűzoltó, hogy az kiesett kezéből éppen az egyik színpad mellé s a szétömlött peroleum lángja azonnal felcsapott. A közönség egyszerű felgyűrt helyéről s oly rohamosan tolongott ki, hogy a többek közt S. K. né leest s e közben pár fogat is kitért a felborított pad. Hiába volt minden csendesítés, szöket, padot felborítva futottak. E közben a lángot gyorsan elnyomták s a jelenetben működő színészek s többen a közönség közül is lecsilapították a zsvájct. A függöny újra felgördült s a darabot szerencsésen bevégezték. Másnap Török B. m. főjegyző Sombori rendőrkapitánnyal és Ungerpek M. tűzoltó főparancsnokkal szigorú szemlét tartott s megállapították részletesen a tűzrendőri teendőket. A színház most elvan látva Exstincteur-rel létrákkal és kellő tüzoltó szerkekkel a terem oldal ajtójának kulcsa is a veszélyes tolongások elkerülése véget az illető rendőr közegnél van.

A gy. fehérvár-zalathnai vicinális vasút részletes terveinek elkészítésével most három mérnök foglalkozik. A vasút létesülése az erdélyi részek egyik leg-érdekesebb részét hozná közelebb a főforgalmi vonathoz s remélni lehet azt is, miszerint újabb iparágok is lendületet vennének, az arra alkalmas vidéken.

Vasúti szerencsétlenség áldozata lett szept. 26-án Alrinczen Csűrár Dumitru 45 éves napszámos cigány, kit a d. u. 3 óra 56 perckor az állomásra herobogó vonat úgy össze zúzott, hogy szörnyet halt.

Az osztrákmagyar bank főtanácsa városunkban mellékkülföldi intézetet nyit, melynek tüzemét a nagy-enyedi kisegítő takarékpénztár fogja vinni.

Egy új kaszinó alakítását vették tervbe néhányan a már tetszést dícsősegesen átél: kaszinó tagjai közül. Hogy és mint gondolják ezt keresztül vinni, nem tudjuk e felett előbb értekezni kívánnak. A jelszó különben a „fusio” és „pax,” melyek ismeretesek politikai életünkben is mint egy-egy hadizászló diszfeliratai, melyek alatt azután rohamra mentek a felek s ebből újabb, meg újabb bomlások s újabb fusiók keletkeztek. Nem tudjuk pd. hogy a furionisták magakarják e szüntetni a régi Kaszinót is, meg a polgári olvasó együletet is? s hogy valjan az új társadalmi intézménnyel minő célok lennének összekötve az olvasás és kártyázáson kívül? Miután pedig mi a közügyek javára való, helyes eszméktől vezérelt és köztisztelében álló, egyenes karakterű, társadalmi és politikai bosszu érzelmeitől nem saturált egyének fusioját mindég örömmel üdvözöljük, igen örvendőnek, ha az új kaszinó létesítése érdekében fáradozó szívesek lennének eszmeiket, a közügy szolgálatára álló lapunk hasábjain is kifejezni.

Rablógyilkosság. Az Abrudbányán lefolyt szt. Mihály napi országos vásárkor 4 marháját adta el egy oláh házaspár. A szép summa pénzt magakhoz véve ballagtak csendesen haza, miközben elesteledek. A rablók, kik bizonyosan lesték áldozataikat, megtámadták s kegyetlenül összeszurkálták s vágtaok őket. Az asszony halva maradt, míg a férfit meg életben találták. Az abrudbányai csendőr-őrs azonban a gyilkosok nyomán van.

Tiltakozás az egyetemi román ifjúság nevében kiadott „Repika ellen,” cím alatt Raetz Janos és Moldován István egyetemi hallgatók szerkesztésében igen élénk tollal és hazafias érzülettel megirt füzeteske jelent meg. Kolozsvárt, mely tüzetesen foglalkozik a tulzó románok által közelebről, a magyar állam ellen világra szort vádaskodás folyosabb teteivel, s azokat sikeresen cafolja. Az érdekes füzetet ajánljuk figyelmes átolvasásra. Teljes tájékozást nyerhetni belőle a vita tárgya s jelen állása felől. Ára 40 kr.

Pogány György nyugalmazott főispánt Huayad-megye közigazgatási bizottsága és tisztikara, 16 évi főispansága emlékére testületileg üdvözölte s ez alkalommal a szerencse kívánók fényképeit tartalmazó díszalbumot nyújtott at.

„Andrea” címe azon 18 ivre terjedő eredeti regénynek, melyet a „Képes Családi Lapok” a magyar művelő olvasó közönsége legkedveltebb szépirodalmi lapja, mint jutalom regényt ad jelenleg olvasóinak. A „Képes Családi Lapok” a regény kiadásával ismételve igazolja azt, hogy nemcsak a lap keretén belül ad kedély gyönyörködteit, szívet emelő, lelket nemestítő olvasmányokat, mi által nemzeti kulturanak érdekében valóságos missiót teljesít, hanem megmutatta azt is, mily helyesen tudja megválasztani regényeit. Andrea valóságos tanregény, melyben egy sokat hán, odott s önhibáján kívül a sorstól üldözött leány életrajzával ismerkedik meg az olvasó Csernoczky Gyuláné ügyes tollával megírva. A regényt, de különösen a „Képes Családi Lapok” at melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe, mely lap éventenkint 4 ily regényt ad olvasóinak, csekély 6 irt évi, 3 irt lelevi, s 1 irt 50 krnyi előfizetési díj után, ha az előfizetők a regények csomagolási díja fejében 4 regény után 80 kr, 2 regény után pedig 40 krt küldenek a nevezett lap kiadóhivataltalaba.

Szabadságharcunknak Budapesten a vígadóban levő kiállítási rendezősege a legjobb hazafiak figyelmebe ajánlja a kiállítástól megrendelhető életnagy Kossuth képeket és szobrokat, mert ezek eladásából befolyó összegek dícső szabadságharcunk nagyszerű gyűjteményeinek fenntartására lesznek fordítva. Egy életnagy szobor 20—35 irt, egy életnagy kép 60, 150 és 220 irt rámasztól. A rendezőség tisztelettel kéri az illetőket, a kiknek 48—49-es ereklyéről, képekről stb. tudomásuk van, hogy arról a fővárosi vígadó belé 48 as kiállítást értesítsék. Mindazok pedig kik ilyen tárgyakról megválni szándékoznak, küldjék Budapestre ereklyéiket, mert a 48-as kiállítás rendezősege az ereklyéket vagy megveszi, vagy Kossuth, Petőfi stb. életnagy és szép képekért elcseréli.

Felelős szerkesztőség:

DR. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Leszállított áru selymeket méterenkint 25%—33% és 50% árleengedéssel az eredeti áron alól szállít, megrendelt egyes öltöyökre, vagy végekben is póstaber és vámentesen HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selym-nyára ZÜRICHBEN. Mintak pósta forduloval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (2.)

A LEGUJABB és LEGOLCSÓBB

politikai és közgazdasági napilap

a Magyar Ujság

Laptulajdonos:

Dr. Fenyvessi Ferenc orsz. képviselő.

Előfizetési árak:

1 hóra 1 frt, ¼ évre 3 frt, ½ évre 6 frt,
1 évre 12 frt.

Egy szám ára 3 kr, vidéken 4 kr.

A Magyar Ujság kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy

a Magyar Ujság valamennyi sorsjegyeire,

melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak és a magyar leszámítoló és pénzváltó banknál letétbe helyeztettek, játszanak és evenkiut és csoportonkint 65, tehát 130 húzásban részesülnek s csoportonkint 3 és ½ tétlét összesen.

7 millió nyereményre játszanak

A Magyar Ujság rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendszer gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tárcát és ismeretterjesztő cikket és

két kitünő regényt közöl,

melyek közül az ¼ éves előfizetők 1 kötetet, a ½ éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban közölt kitünő regények

külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG”

kiadóhivatala

3—4 Budapest, IV. kerület granátos-utca 1. sz.

1763/1892.
tkvi.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság által közzététeik, hogy a kolozsvári kir. kincstári ügyészség által képviselt kir. kincstár végrehajtónak Toma Gerasim I. George végrehajtást szenvedő elleni 52 frt 26 kr tőke, 7 frt 90 kr eddigi s ezután költségek s jár. behajtása végett a topánfalvi kir. bíróság területéhez tartozó Szohodol községi 580, 1178 sztjkvben foglalt következő ingatlanok az 1881. LX. t.-c. 156 §-a a. és d. pontja értelmében egészben: 580. sztjkvben. 1. s. 7273/1. hrsz. kaszáló bé. és ká. 37 frt, bp. 3 frt 70 kr. 2. s. 7285. hrsz. legelő bé. és ká. 17 frt, bp. 1 frt 70 kr. 5. s. 7356. és 7357. hrsz. kaszálók bé. és ká. 12 frt, bp. 1 frt 20 kr. 6. s. 7364. hrsz. legelő bé. és ká. 27 frt, bp. 2 frt 70 kr. 7. s. 7367/1. hrsz. szántó bé. és ká. 7 frt, bp. 70 kr. 8. s. 7367/3. hrsz. szántó bé. és ká. 15 frt, bp. 1 frt 50 kr. 9. s. 7380. hrsz. kaszáló és 7381. hrsz. erdő bé. és ká. 4 frt, bp. 40 kr. 10. s. 7392. hrsz. legelő bé. és ká. 16 frt, bp. 1 frt 60 kr. 11. s. 7394. hrsz. kaszáló, 7396. hrsz. erdő, 7397. hrsz. szántó és 7399. hrsz. legelő bé. és ká. 35 frt, bp. 3 frt 50 kr. 12. s. 7402. hrsz. legelő és 7404. hrsz. szántó bé. és ká. 12 frt, bp. 1 frt 20 kr. 13. s. 7421. kaszáló és 7422/1. szántó bé. és ká. 74 frt, bp. 7 frt 40 kr. 14. s. 7943. hrsz. erdő. 7944. hrsz. kaszáló, 7945. hrsz. faház, 7946. hrsz. kaszáló és 7947. hrsz. szántó bé. és ká. 491 frt, bp. 49 irt 10 kr. 15. s. 7957. hrsz. legelő bé. és ká. 9 frt, bp. 90 kr. -- 1178. sztjkvben: 1. s. 7935. hrsz. kaszáló és 7936. hrsz. legelő bé. és ká. 92 frt, bp. 9 frt 20 kr és tartozékai Szohodol községben a község házául megtartandó nyilvános bírói árverésen 1892. évi november hó 29-én d. e. 10 órákor becsáron alól is a becsár 10% ának a bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adadni.

Vevő a vételárnak felét 15 nap alatt más felét az árverés jog-erőre emelkedésétől számított 30 nap alatt és ugyanazon naptól számított 6% kamatokkal együtt, a gyulaféhvári kir. adó, mint bírói letéti hivatalnál a 39425/881 sz. igazságügy miniszteri letéti szabályrendelet értelmében lefizetni.

E hirdetménnyel kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóság és Szohodol községi előjárásnál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságól.

Abrudbányán 1892. évi június hó 26-án.

KILYÉN KÁROLY,
kir. albiró.

Sz. 216—1892.

Arverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróóság 111/92. számú végzése által új-aráli Gállfy Jenő gyógyszerész javára öz. Gállfy Istvánné László Anna ellen hátralék 381 frt 41 kr tőke, és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 808 frtra becsült 250 kalangya buza és 26 szekér szénából álló ingóságok 381 frt 41 kr tőke, ennek 1890. év. június hó 7-ik napjától járó kamatai 53 frt 38 kr megállapított eddigi 1 frt 16 kr jelen hirdetményi és az ezú áni költségek erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíróóság 1101/1892. sz. kiküldést rendelő végzés folytán Veresgyházán alperes lakásánál leendő eszközésére 1892. október hó 11-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107 §-a értelmében, a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Balázsfalván, 1892. szept. hó 25-ik napján

THÁT GYÖRGY kir. bir. végrehajtó.

Szerk.
A KI.
lap s
közli.
K.
Wokál
az elő
bérm.
Ké.Árat

Jobb s
hivatlan sz
burghoz kö
pest, az ors
gazgatással
kellene birn
komma bac
minden irán
vármegyénk
pesttel min
igen köny
községünk
egy félrees
bekopogat
sen, mint z
hány száz
domány, hi
folytonos re
nem változi
mikor beüt
kezdetben
hogy helyre
tölt volna I
vában megl
derek. A m
hogy lássa
pasztalt hián
rendelkezése
csak némile
birtokos, há
is, aki még
telességet:
tisztán tartá
községe irán
ezek láttára
tetet és most

A Cs

Bosszusa
azért nem tör
eszembe jutva
sújtó mőbirá
nevet, mint é
botot, hanem
merése előtt. S
ki, hanem ca
Azért is
Megmatom e
egy üt-tap/ór
ha megpillant
S hogy
lovat szorította
paripáját. Eze
a sok pihenés
Hirtelen
zódott, a menu
gas kívánalmat
bevágtattam a
Ilyen ha
Legelősz
kamat, melyne
rond irással ó
gálva, kicirkal
diszére válhat
Ezek a t
reértésre adja
hatalmasan ki